

Iohexolbelastning Iohexolclearance på gynmottagning

Omfattning

Iohexolbelastning och beräkning av Iohexolclearance utförs som njurfunktionsbestämning inför cytostatikabehandling på patienter med gynekologisk cancer som ska behandlas med Karboplatin.

Iohexolbelastning är standardundersökning för njurfunktion på de av våra cytostatikapatienter där krea inte räcker.

Syfte och medicinsk bakgrund

För utförlig beskrivning, se [rutin från Medicin-Rehab-kliniken](#).

Funktionsprovning, princip

För utförlig beskrivning, se [rutin från Medicin-Rehab-kliniken](#).

Säkerhetsföreskrifter

Försiktighet bör iakttas vid undersökning av patient med jodallergi (t ex tidigare överkänslighet mot kontrastmedel). Patientens läkare skall, om patienten omtalar tidigare överkänslighet mot jod, alltid göra en bedömning huruvida undersökningen ska utföras.

Beredskap för att hantera reaktion ska finnas. Läkare ska gå att nå i samband med undersökningen/finnas tillgänglig i händelse av reaktion. Det räcker med att det finns en informerad läkare som kan kontaktas och vid behov komma (till exempel akutläkare eller medicinjour).

Efter iohexol-injektion ska patienten kvarstanna för observation i 15 minuter, ska då vistas i utrymme med tillgång till ringsignal.

Kontraindikationer

Överkänslighet mot jod (kontrastmedel, jodsalt eller skaldjur).

Förberedelser

Vårdpersonal

Färskt S-kreatinin (max en vecka gammalt), aktuell längd och vikt ska finnas.

GFR beräknas med Cockcroft-Gault ekvation (det beräknade GFR-värdet används för att fastställa provtagningsvärde enligt nedan). *Se formel nedan!*

Detta steg kan utföras av sjuksköterska.

mL/min		mL/min	Prov tas efter
	GFR	>100	3 timmar +/- 10 minuter
40 ≤	GFR	< 100	4 timmar +/- 10 minuter
20 ≤	GFR	< 40	10 timmar +/- 2 timmar
10 ≤	GFR	< 20	24 timmar +/- 4 timmar
	GFR	< 10	48 timmar +/- 8 timmar

Beräkning av GFR med Cockcroft-Gault-ekvation

Uträkning av GFR kan göras av sjuksköterska.

GFR kvinna = $(140 - \text{ålder (år)}) \times \text{patient-vikt (kg)} \times 1,0436 / \text{S-kreatinin } (\mu\text{mol/L})$.

Om patienten har avvikande kroppsbyggnad eller större vätskebalansrubbningsfall skall blodprov tas vid två olika tidpunkter (flerpunktsundersökning). Kontakta Medicinmottagningen/medicinläkare för instruktioner.

Patient

Patienten ska tillfrågas om eventuell överkänslighet mot jod (kontrastmedel, jodsalt eller skaldjur). Vid överkänslighet mot jod ska läkare kontaktas före undersökning påbörjas.

2 timmar före injektion av iohexol bör intagande av föda undvikas.

2 dygn före provtagningen får undersökning med kontrast inte ha genomförts (om GFR < 40 ml/minut gäller längre tid – läkare ska tillfrågas).

Patienten får inte ha intagit paracetamol senaste dygnet inför undersökningen (acetylsalicylsyra påverkar inte analysen).

Utförande

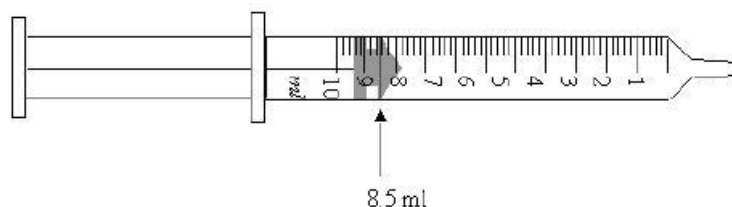
Utförande av enpunktsbestämning

Iohexolbelastning får utföras av sjuksköterska på ordination av läkare.

Del 1: Injektion av iohexol

Sätt in en PVK (blå, utan slang/trevägskran).

Injicera exakt 8,5 ml iohexol 180 mg/ml följt av 10 ml Natrium-Klorid, 9 mg/ml. Observera sprutkolvens läge vid korrekt uppdragning (se bild nedan).

Om iohexol endast finns tillgänglig i annan styrka ges 1500mg med samma förfarande (t.ex. 5ml 300mg/ml)

Exakt klockslag för avslutad iohexolinjektion, koncentration iohexol och given volym noteras på remissen.
Patienten ska kvarstanna för observation cirka 15 minuter efter injektion av iohexol. Efter denna tid kan PVK:n tas bort.
Om patienten är mycket svårstucken kan PVK:n sitta kvar och man kan dra provet ur denna.
Patienten disponerar fritt sin tid fram till provtagningen. Får äta efter injektion men fastar 2 timmar före provtagning.

Del 2: Provtagning

Blodprovstagning 3-48 timmar efter iohexolinjektion.
Vid nytt instick; ta ett fullt gel-rör med gul propp.
Provtagning ur PVK; Ta ett slaskrör och ytterligare ett rör. Slaskröret kasseras. Det kvarvarande röret märks med namn, personnummer och önskad analys.
I båda fallen ovan noteras den exakta tidpunkten för provtagning (på en minut när) på remissen.
Eventuellt kan blodprovet lämnas på hälsocentral/jourcentral/akutmottagning på hemorten om det ska tas lång tid efter iohexolinjektion. I sådant fall ska remiss medsändas patienten och den som utför iohexolbelastningen ska meddela provtagande/mottagande enhet.

Utförande av fler-punktsbestämning

Fler-punktsbestämning utförs bland annat för patienter med avvikande kropps-konstitution eller större vätskebalansrubbnings. Kontakta medicin-mottagningen/läkare för instruktioner.

Övervakning

Efter iohexolinjektion ska patienten kvarstanna för observation 15 minuter. Patientens ska ha tillgång till ringklocka.

Utrustning/material

- Omnipaque 180 mg/ml, motsvarande 180 mg iohexol/ml
- Om Omnipaque 180mg/ml saknas ges annan styrka med total dos 1500mg iohexol (se Utförande)
- PVK (blå, utan slang/trevägskran)
- Pappersremiss till Laboratoriemedicin Västernorrland: remiss iohexol enpunktsbelastning

Omhändertagande av blodprov

Samtliga blodprov lämnas till lab tillsammans med pappersremiss till Laboratoriemedicin, Västernorrland.

Diagnos

Z01.8	Andra specificerade speciella undersökningar
AK015	Plasmaclearance, ett provtagningstillfälle
xx.xx	Eventuellt kod för cancersjukdomen

GÄLLER FÖR VERKSAMHET

Obstetrisk och gynekologisk vård länsklinik

GODKÄNT DATUM

2023-03-24

DOKUMENT-ID, Version

VAR-5-8066, 6.0

ANSVARIG

Robert Råman

PROCESS

Gynekologisk cancer

PROCESSLEDARE

Anders Ruuth